

WEERSTANDEN EN MOTIEVEN IN HET DIACONALE WERK

Situering

In dit materiaal leert u heel systematisch welke motieven en remmingen er bij uzelf maar vooral bij anderen leven ten aanzien van diaconaal werk. Onontbeerlijk indien u mensen wilt enthousiasmeren met diaconaal werk actief te zijn, of om diaconale plannen bij mensen geaccepteerd te krijgen.

Opzet

1. Inleiding over weerstanden en motieven (tekst 1)
2. Gelegenheid tot vragen stellen
3. Oefening motivatiebalk (tekst 2) in subgroepen
4. Rapportage
5. Oefening plenair over aanpassing aanbod

1 Inleiding over weerstanden en motieven

Leest u wat weerstanden en motieven bij diaconaal werk zijn en hoe ze een rol spelen in het werk (tekst 1).

Wanneer de parochievergadering of een werkgroep een initiatief neemt, bijvoorbeeld het houden van de Vredesweek of regelmatig contact met baanlozen, dan zijn er bij alle betrokkenen redenen om wel met het initiatief in te stemmen (= motieven) of om tegen het initiatief te zijn (= weerstanden). Het is zaak om goed kennis te nemen van die motieven en weerstanden.

2. Gelegenheid tot vragen stellen

De cursisten kunnen informatieve vragen stellen aan eventueel aanwezige begeleider of aan elkaar.

3. Oefening motivatiebalk in subgroepen

Inleiding op de oefening in kleine groepen:

Doel is meer inzicht te krijgen in de motieven en weerstanden waarom betrokkenen een voorstel wel of niet zien zitten. We gaan uit van een praktijksituatie:

'In de parochievergadering wordt het voorstel gedaan om het Vastenproject uit Chili te kiezen. Het gaat om een bewustwordingsproject onder Philips-arbeiders daar, waarvoor een door de Kerk gesteunde vakbond aan ons financiële steun vraagt. Informatie over de uitbuiting in Chili zal ook in onze eigen parochie nodig zijn'.

Van de betrokkenen noemen we: de parochievergadering, de Missie - Ontwikkeling - Vredesgroep van de parochie, de gelovigen in de wijk die zich in meer of mindere mate bij de parochie betrokken voelen, een aantal wijkbewoners die hun brood bij deze of een andere multinational verdienen.

Opdracht:

U gaat in enkele trio's na welke motieven de **parochievergadering** kan hebben om positief of negatief op het voorstel te reageren. Enkele andere trio's gaan de motieven en weerstanden na voor wat betreft de **wijkbewoners** die zelf hun brood bij deze of een andere multinational verdienen. Wat zal hen aanspreken bij de parochiële Chili-actie en wat zal hen tegenstaan?

Afhankelijk van het aantal deelnemers buigen bijvoorbeeld twee trio's zich over de parochievergadering, en twee trio's zich over de wijkbewoners. Elk trio heeft een flap waarop een horizontale balk staat getekend. De opdracht is: geef op de flap elk motief aan met een trefwoord en met een pijl naar boven. Hoe sterker het motief is, des te langer maakt u de pijl. Geef ook met trefwoorden en pijlen naar beneden de weerstanden aan (dus

waarom men met het voorstel niet in zee wil gaan). Ook hier geldt: hoe sterker de weerstand is, des te langer maakt u de pijn naar beneden. Schrijft u groot en duidelijk op de flap.

Laat minstens één trio de motieven of weerstanden van de parochievergadering of parochie onderzoeken.

4. Plenaire rapportage

Elk trio legt plenair zijn flap uit. U gaat na welke motieven en weerstanden worden waargenomen bij parochievergadering en wijkbewoners. Desgewenst kunnen de motieven en weerstanden gerubriceerd worden in vijf soorten. Dat kost wél extra tijd.

1. **Wie** doet het voorstel, wie voert het uit?
Voorstellen van eigen, bekende mensen hebben meer kans dan van buitenstaanders.
2. **Inhoudelijke opvattingen** binnen de parochie:
Komt het voorstel overeen met opvatting over missionair werk, is er een herkenbaar verband met het geloof e.d.
3. **Belangen**
Betrokkenen kunnen zelf belangen hebben (waarbij belang hier als een gegeven wordt opgevat, niet als iets verfoeilijks).
Bijvoorbeeld: een goede Vastenactie doet aanzien van M.O.V.-groep stijgen, of: een werknemer van Philips in de wijk waardeert het voorstel negatief, omdat hij zich afhankelijk voelt van Philips.
4. **Sfeer**
De manier waarop een voorstel wordt gedaan: wordt er met gevoeligheden rekening gehouden, wordt er niet teveel doorgedrukt?
5. **Structuur**
Zijn er voldoende kaders om een voorstel te laten slagen; bijvoorbeeld is er een uitvoerende groep, is de parochievergadering gewend om beslissingen te nemen?

5. Oefening plenair over aanpassing aanbod

Aan de hand van de motieven en weerstanden kunt u een voorstel aanpassen. Het gaat er dan om dat er meer rekening wordt gehouden met degenen tot wie we ons richten.

We gaan plenair op een flap met motivatiebalk de weerstanden en motieven aangeven bij deze praktijksituatie:

'Een parochiële werkgroep nodigt baanlozen uit op een open middag. Doel is om te bespreken of de baan lozen niet een aantal klussen voor de parochie willen doen, bijvoorbeeld onderhoudswerk.'

Plenair noemen we weerstanden en motieven bij de baanlozen, tot wie het voorstel zich richt. Eén persoon schrijft ze op een flap, óók hoe sterk ze spelen.

Slotvraag:

- a. Wat zou een alternatief aanbod zijn? Houdt daarbij rekening met de grootste weerstanden en motieven.
- b. Welke pijlen zouden in dit alternatieve geval verkort of verlengd kunnen worden?
 - Het is zeer belangrijk om de eigen inbreng van baanlozen te benadrukken. Zij zouden van begin af aan met hun behoeften centraal moeten staan.
 - Desgewenst kan nu nog nagegaan worden, waar de werkgroep bij haar presentatie in de parochie nadruk op zou moeten leggen, om het oordeel over dit voorstel zo positief mogelijk te krijgen.

BIJLAGEN

Tekst 1 Wat zijn weerstanden en motieven bij Kerk en Samenlevingswerk en welke rol spelen zij?

In de praktijk stuiten veel parochiële werkgroepen en parochievergaderingen op het probleem: wij willen iets ondernemen op het gebied van baanloosheid of van vrede, maar de mensen willen niet. Dit is niet uniek voor Kerk en Samenlevingswerk, maar het speelt er wel een zeer sterke rol omdat Kerk en Samenlevingswerk een niet algemeen erkende kerkelijke taak is.

Soms hebben we zelfs 't idee dat het een vastgegroeide tegenstelling is: wij willen van alles, zij zijn niet geïnteresseerd of zijn tegen.

Toch is bij nader inzien zo'n situatie zelden zwart-wit. Het is een goede zaak om naar de weerstanden te kijken **waarom** mensen niet voelen voor een vredesactie of waarom ze zich juist wel aangesproken voelen.

Dan pas nemen parochievergadering en werkgroepen hun medeparochianen en wijkgenoten serieus. Ten tweede is het ook nuttig omdat we ons voorstel kunnen veranderen als we nauwkeurig weten wat er in aantrekt of afstoot. We nemen het voorbeeld van een voorstel tot het leggen van contact vanuit de parochie met de bewoners van het nieuwe woonwagenvakje. Maar in wezen geldt wat we daarbij zien óók voor andere initiatieven, bijvoorbeeld rond vrede, baanloosheid, Derde Wereld enz. Bij het voorstel tot het leggen van contact met de woonwagenvakbewoners zijn diverse groepen betrokkenen. Al die groepen hebben hun eigen motieven om wél op het voorstel in te gaan of om zich ertegen te verzetten:

- weerstanden en motieven bij onszelf als lid van de parochievergadering of als initiatiefnemer in een werkgroep.
- weerstanden en motieven bij andere leden van de parochievergadering of werkgroep.
- bij de parochie betrokken medegelovigen.

Daarnaast zijn ook betrokken - met eigen motieven en weerstanden - :

- de woonwagenvakbewoners
- de (andere, niet-parochiebetrokken) wijkbewoners
- de instellingen of groepen in de wijk, zoals maatschappelijk werk e.d.

Voor elk van die betrokkenen kunnen we de weerstanden en motieven nagaan. Afhankelijk van het onderwerp kun je jezelf vaak beperken tot twee categorieën van betrokkenen, die een hoofdrol spelen.

In het voorbeeld van het contact met woonwagenvakbewoners merken we dat de afwijzing of instemming meestal niet zwart-wit ligt. Ook bij onszelf merken we weerstanden (bijvoorbeeld een zekere angst voor de 'vreemde' woonwagenvakbewoners). Niet alleen anderen zijn tegen, ook bij onszelf zijn er weerstanden.

En omgekeerd: tegenstanders voelen vaak ook motieven om positief te reageren.

(Bijvoorbeeld het zijn mensen die recht hebben op een eigen stekje.) Maar de weerstanden wegen zwaarder.

We zijn als parochie geholpen met een genuanceerd beeld van die motieven en weerstanden in plaats van een zwart-wit beeld. Dan kun je daar namelijk beter mee omgaan, door je strategie daarop af te stemmen. Zo maakt een werkgroep die eerlijk verslag doet aan de parochie van haar eigen weerstanden en van hoe die overwonnen werden, meer kans te overtuigen dan een werkgroep die iedereen die niet onmiddellijk honderd procent vóór is afschildert als een 'halve fascist' of 'onchristelijk'.

Tekst 2 Praktijksituatie

In de parochievergadering wordt het voorstel gedaan om het Vastenproject uit Chili te kiezen. Het gaat om een bewustwordingsproject onder Philipsarbeiders daar. Een door de Chileense Kerk gesteunde vakbond vraagt ons geldelijke hulp. Maar daarbij zal ook informatie over de uitbuiting in Chili nodig zijn.

Wat spreekt vóór het initiatief bij:

de parochievergadering

of

bij de wijkbewoners (motieven)

- zeer voor

- voor

balk ----- - neutraal

- tegen

- zeer tegen

Wat staat tegen in het initiatief bij

de parochievergadering

of

de wijkbewoners (weerstand)

Opdracht:

Geef op de flap elk motief en elke weerstand aan met een pijl naar boven respectievelijk naar beneden (tot aan de waarde b.v. "zeer voor" of "tegen")

Denk eraan, dat er verschillende soorten motieven en weerstanden kunnen zijn.

Hoe sterker motief of weerstand, des te langer de pijl.